

## Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Randers Fjord

### Resumé

Jf. Rameaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL af 13. december 2024 skal kommunalbestyrelserne senest i december 2025 principvedtage omlægningsplanerne. I praksis betyder det, at kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i omlægningsplanerne, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse.

Denne sag gælder omlægningsplanen for Randers Fjord. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte at [kommunenavn] og Lokal Trepert Randers Fjord arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt.

Principvedtagelsen er derfor ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med omlægningsindsatsen ud fra de principper, som den lokale trepart har udarbejdet. De enkelte projekter vil skulle opnå nødvendig godkendelse og myndighedsbehandling, når de bliver konkrete.

### Indstilling

Direktøren for [Teknik og Miljø] foreslår, at [udvalgsnavn] indstiller til kommunalbestyrelsen,

1. at Kommunalbestyrelsen principvedtager, at der arbejdes videre med de projekter i omlægningsplanen for Randers Fjord, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse

### Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen.

#### Den lokale trepart

[Kommunenavn] er medlem af Lokal Trepert Randers Fjord, hvor Silkeborg Kommune har formandskabet og Viborg Kommune står for sekretariatsbetjeningen

Hver lokal trepart skal planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. De lokale treparter er samarbejdsorganer, som skal drøfte, koordinere og tænke i helheder på tværs, og er altså ikke myndigheder. De lokale treparter er forpligtede til løbende at opdatere omlægningsplanen, således den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene, jf. bilag X.

Lokal Trepert Randers Fjord, som [kommunenavn] indgår i, har udarbejdet et principdokument jf. bilag X, der er anvendt som grundlag for udarbejdelsen af omlægningsplanerne. [Kommunenavn]s politiske

repræsentant(er) og administration har gennem hele forløbet deltaget aktivt i arbejdet med udarbejdelsen af planen.

### Omlægningsplanen

Omlægningsplanerne skal vise vejen til målfrielse af kvælstof og lavbundsindsatsen, og kommunen skal i omlægningsplanerne arbejde for så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsgrunde, vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Omlægningsplanen er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, som kan være på forskellige stadier – fra skitser til projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse. MARS indeholder det samlede overblik over projekternes kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsgrunde og skovrejsning, samt omlægningsplanernes bidrag til mere natur.

Omlægningsprojekter som har fået forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er anlagt, har i forskellig grad gennemgået den nødvendige lodsejerinddragelse og myndighedsbehandling, der gør, at projekternes placering er offentligt kendt. Anderledes forholder det sig med skitseprojekterne, som har undergået en lav grad af lodsejer-, borger- og interessentinvolvering. De er heller ikke myndighedsbehandlet iht. gældende lovgivning. Dette sker først senere, efterhånden som projekterne konkretiseres og realiseres.

Omlægningsplanen for Lokal Trepert Randers Fjord, som [kommunenavn] indgår i, viser hvilke projekter i [kommunenavn] der bidrager til en fuldt dækkende omlægningsplan for de lokale treparter. Se den samlede projektoversigt i bilag X. Projektoversigten er vedlagt kort over projekternes placering i kommunen, jf. bilag X.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har d. 15. september 2025 verificeret omlægningsplanen for Lokal Trepert Randers Fjord med følgende generelle bemærkninger:

”Planen opfylder indsatsbehovet i kystvandgruppen Hvering Bugt. Der er planlagt projekter for mere end indsatsbehovet i del-oplande Hvering Bugt og Randers Fjord Indre. Randers Fjord Ydre opfylder ikke indsatsbehovet, men er dækket af kædesammenhænge fra indsatser af de øvrige del-oplande. Effekten er opgjort i MARS og vurderes plausibelt. Omlægningsplanen indeholder ingen skitseprojekter for minivådområder. Der er vedlagt bilag som redegør for, hvorfor omlægningsplanen i betydelig grad overstiger indsatsbehovet.”

### Kvælstofindsatser i omlægningsplanen

Projekter i [kommunenavn], der bidrager til kvælstofreduktion i omlægningsplanen fremgår af skema X i bilag X. [kommunenavn] har identificeret xx skitseprojekter med en samlet kvælstofreduktion på xx ton til videre sagsbehandling. I [kommunenavn] er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse af xx projekter og tilsagn til etablering af xx projekter, med en samlet kvælstofreduktion på xx ton jf. bilag X, skema X.

### Lavbundsindsatser i omlægningsplanen

Der er ikke lokale mål, men et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. [kommunenavn] har ifølge Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø potentielt xxx ha. lavbundsarealer ud af et samlet potentiale i den lokale trepart på 17.714 ha. Lokal Trepart Randers Fjord har med udgangspunkt i det potentielle lavbundareal foreslået, at der samlet på tværs af kommunerne medtages xx ha. i omlægningsplanen, jf. bilag X, skema X.

### Naturpotentialer i omlægningsplanen

Omlægningsplanens projekter i [kommunenavn], der bidrager til potentialer for beskyttet og strengt beskyttet natur og store sammenhængende naturområder, fremgår af skema x. Arealerne består af xx projekter på samlet xx ha. som ved en automatisk analyse i MARS viser xx ha overlap med potentiel natur jf., bilag X. Projekter der ikke overlapper med lavbundsarealer eller kvælstofindsatser kan ikke for nuværende tilskudsfinansieres og skal derfor realiseres via finansiering fra fonde mm.

(tilføjes, hvis relevant:[kommunenavn] er i dialog/eller forventer at indgå i dialog med [fond] for afklaring af finansiering/partnerskab i projekt(er) [navn]).

### Optioner

a) Erfaringen fra tidligere projekter af samme type har vist, at der vil være et frafald fra skitseprojektniveau og frem mod realisering, hvilket f.eks. kan skyldes, at lodsejere ikke ønsker at deltage i projektet.

b) MARS anvender standardtal til beregning af projekternes kvælstofs-effekt. Erfaringer fra tidligere vådområdeprojekter og lavbundsprojekter i oplandet til Randers Fjord har vist, at de reelle effekter af projekterne typisk er lavere end de i MARS beregnede effekter.

[kommunenavn]/ [tre-partnavn] har derfor valgt at udarbejde en omlægningsplan, som leverer på [XX] pct. mere end indsatsbehovet på kvælstof. Dette er gjort for at reducere risikoen for at skulle genbesøge lodsejere og opstarte processen igen.

### **Lodsejerinvolvering**

Kommunen har [dato/måned] afholdt borger- og lodsejermøde om arealomlægningerne i den grønne trepart. Det var til mødet muligt at blive informeret om fremdriften i arbejdet med omlægningsplanen og stille spørgsmål. Der var god tilslutning med xxx fremmødte og positiv interesse for sagen.

Kommunen har også [dato/måned] udsendt et brev via E-Boks til alle lodsejere med arealer over [5 ha] med yderligere information om den grønne trepart, kontaktinformationer mm., jf. bilag X.

### **Videre proces**

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer sekretariatskommunen omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig. Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder [kommunenavn] i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering. Herunder øvrig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen om nødvendigt.

### **Retsligt grundlag**

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

- Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024

- Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.

- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.

- Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægningsplanerne skal levere på.

### **Økonomi**

Ingen.

### **Tværgående konsekvenser**

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementeringen af omlægningsplanen.

### **Bilag (bruttoliste)**

Bilag 1 – Følgebrev fra Lokal Trepert Randers Fjord

Bilag 2 - MARS Omlægningsplan

Bilag 3 - Format for omlægningsplan i MARS

Bilag 4 - Vejledning til principvedtagelse af omlægningsplaner

Bilag 5 - Procesplan for principvedtagelse af omlægningsplaner

Bilag 6 – Fakta-ark til lodsejere om grøn trepart

Bilag 7 – Fakta-ark til lodsejere om omlægningsplanerne

Bilag 8 - Infobrev til lodsejere

Bilag 9 - Lokal Trepert Randers Fjord – rammer og principper

Bilag 10 - Trin for trinvejledning om natur i omlægningsplanerne